

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ**

**Μήνυμα του Υπουργού Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας
κ. Πρόδρομου Προδρόμου
για την Επέτειο της 1^{ης} Απριλίου 1955**

Αγαπητοί εκπαιδευτικοί, αγαπητοί μαθητές και μαθήτριες, φοιτητές και φοιτήτριες,

Τιμούμε σήμερα την 1^η Απριλίου 1955, την ημέρα που ξεκίνησε ο Απελευθερωτικός Αγώνας των Ελλήνων της Κύπρου για διεκδίκηση των εθνικών τους αιτημάτων. Μετά από αιώνες σκλαβιάς και υποτέλειας σε ξένους δυνάστες, και κουβαλώντας βαριά την ιστορική τους κληρονομιά, τα παλικάρια της Κύπρου παίρνουν την τύχη τους στα χέρια τους και ξεσηκώνονται κατά της βρετανικής αποικιοκρατικής δύναμης, διατρανώνοντας την αποφασιστικότητά τους να επιτύχουν τον προαιώνιο πόθο της Ένωσης της μεγαλονήσου με την Ελλάδα.

Η αποφασιστικότητα των Ελλήνων της Κύπρου για αποτίναξη του ξένου ζυγού, που για αιώνες τους στερούσε το δικαίωμα της ελευθερίας και της αυτοδιάθεσης, ξεκινά από την πρώτη στιγμή της άφιξης των Βρετανών στο νησί το 1878. Το όνειρο της Ένωσης παραμένει ζωντανό και τροφοδοτεί την αγωνιστικότητα των Κυπρίων, με αποκορύφωμα τα γεγονότα του 1931, τα γνωστά Οκτωβριανά. Ως απάντηση για την αυθόρμητη αυτή εξέγερση, οι Βρετανοί αφαιρούν κάθε φιλελεύθερο στοιχείο διοίκησης και εφαρμόζουν έκτοτε καθεστώς στυγνής και βάνουσης δικτατορίας, την Παλμεροκρατία.

Το αίτημα για αυτοδιάθεσή των λαών γενικεύεται σε παγκόσμιο επίπεδο μετά τη λήξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και τις κοσμοϊστορικές ανακατατάξεις που επιφέρει. Παρά την καταλυτική όμως συμμαχική βοήθεια της Ελλάδας στο πλευρό των Βρετανών και τη μαζική εθελοντική συμμετοχή των Κυπρίων στον βρετανικό στρατό κατά τη διάρκεια του Πολέμου, οι αποικιοκράτες αρνούνται και πάλι κάθε συζήτηση για απελευθέρωση της Κύπρου. Μπροστά σε αυτά τα δεδομένα, οι Έλληνες της Κύπρου, με το δημοψήφισμα του 1950 και με το συντριπτικό 97% που καταγράφεται, επαναδιεκδικούν το αίτημά τους για Ένωση με την Ελλάδα. Και αυτή όμως η προσπάθεια, όπως και κάθε άλλη ενέργεια για διπλωματική διευθέτηση του προβλήματος, πέφτουν στο κενό και ατσαλώνουν τη βρετανική αδιαλλαξία.

Η ανάληψη του ένοπλου αγώνα είναι πλέον μονόδρομος. Με το κάλεσμα του στρατιωτικού ηγέτη του αγώνα Γεωργίου Γρίβα την 1^η Απριλίου 1955 και με την πολιτική καθοδήγηση του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ', το ηφαίστειο της Κύπρου εκρήγνυται και η φωτιά του εξαπλώνεται απ' άκρη σε άκρη. Τα βουνά του Μαχαιρά και της Πιτσιλιάς αντηχούν από τα

όπλα των αγωνιστών, οι πόλεις και τα χωριά συγκλονίζονται από τον παλλαϊκή φλόγα που γιγαντώνεται στις ψυχές των αγωνιστών, που στη συντριπτική τους πλειονότητα είναι νεαρά παιδιά, ανεξοικείωτα με τις πολεμικές τακτικές. Οι συνθήκες είναι αντίξοες και δυσχερείς, τα νιάτα της Κύπρου πολεμούν από τα κρησφύγετα με πρωτόγονα μέσα εναντίον του πανίσχυρου εχθρού και θυσιάζονται στο ικρίωμα της αγχόνης, γράφοντας καθημερινά νέες ένδοξες σελίδες ελληνικής τόλμης, αγωνιστικότητας και αυτοθυσίας. Υπακούνε στο καθήκον και ανταποκρίνονται στα κελεύσματα της Ιστορίας, προκειμένου η προσπάθειά τους να ευοδωθεί και να φανούν αντάξιοι προηγούμενων ηρωικών μορφών του Ελληνισμού. Το πρότυπο των αγωνιστών της Εθνικής Παλιγγενεσίας του 1821 ήταν μπροστά τους ολοζώντανο και τους καθοδηγούσε. Η παλικαριά του Κολοκοτρώνη και του Νικηταρά, η θυσία του Παπαφλέσσα και του Καραϊσκάκη, η αυταπάρνηση των Σουλιωτών και των Μεσολογγιτών, ενέπνεαν και οδηγούσαν τα βήματα του Αυξεντίου και του Παλληκαρίδη, του Ζάκου και του Λένα, του Δράκου και του Καραολή. Ο ιερός όρκος στην οργάνωση της Κύπρου, τη θρυλική ΕΟΚΑ, συνιστούσε την κορυφαία στιγμή της μύησης στον Αγώνα και της ανάληψης δράσης, με τον ίδιο τρόπο που ο όρκος των Φιλικών και του Υψηλάντη ξεσήκωνε στον αγώνα υπέρ Πίστεως και Πατρίδος.

Μεγάλη ανθελληνική πολεμική υφίσταται και η Παιδεία της Κύπρου τα χρόνια του Αγώνα, με συστηματικές μειώσεις των ωρών διδασκαλίας του μαθήματος των Ελληνικών υπέρ των Αγγλικών, με την αναίτια απέλαση των Ελλαδιτών καθηγητών, το συχνό κλείσιμο των σχολείων, τις συλλήψεις και προσαγωγές μαθητών. Ιστορική παραμένει η ηρωική Μάχη της Σεβερειού Βιβλιοθήκης, όπου οι μαθητές του Παγκυπρίου Γυμνασίου αποδεικνύουν άλλη μία φορά πως οι Έλληνες δεν αντέχουν στη σκλαβιά και δίνουν μαθήματα πατριωτισμού σε όλα τα μήκη και τα πλάτη της γης.

Ο Αγώνας της ΕΟΚΑ πέτυχε την απελευθέρωση της Κύπρου. Μπορεί στη συνέχεια να μην υλοποιήθηκε ο στόχος της αυτοδιάθεσης – Ένωσης, ωστόσο η Κύπρος έγινε ανεξάρτητο κράτος. Την ανεξαρτησία και ακεραιότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας οφείλουμε να υπερασπιστούμε σήμερα απέναντι στον τουρκικό επεκτατισμό. Ενώ, εμπνεόμενοι από τα ιδανικά του Εθνικοαπελευθερωτικού Έπους του 1955-59 οφείλουμε να συνεχίσουμε να μεριμνούμε, με πολιτικά μέσα, για την επίτευξη μίας εθνικά αποδεκτής και λειτουργικής λύσης του Κυπριακού, μέσα από την οποία θα απελευθερωθούν και τα κατεχόμενα εδάφη της χώρας μας.

Ζήτω η 1^η Απριλίου! Χρόνια πολλά σε όλους!

Πρόδρομος Προδρόμου

Υπουργός Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας

31 Μαρτίου 2021